

Kedves jelenlévők!

Különleges nap a mai.

Egy fiatal, pályája induló szakaszában lévő művész első kiállításán lehetünk ma jelen. Ő, Gyermán Petra, 17 éves alkotó. Különleges megtiszteltetés és feladat számomra, hogy én nyithatom meg a kiállítását, mivel tudni való, hogy Petra egyben magán tanítványom is.

Petra a fotózással 14 éves kora óta foglalkozik. Képei arról árulkodnak, hogy rövid 3 év alatt, hatalmas szakmai fejlődésen ment keresztül. Elmondása szerint a fényképezéssel való bensőséges kapcsolata magányosan eltöltött óráiból ered, s talán nem véletlen, hogy így alkotásainak tárgya- kis képzavarral élve-saját maga lett. Képeit kezdettől fogva lelkiállapotának változásai ihlették, de igyekezett mások érzelmeit is beépíteni fotóiba, azaz mindenképpen emocionális alapról indult el, ami a művészekre nagyon is jellemző hozzáállás.

Számára nagyon fontos, hogy képeinek, még ha rejtve is, de mondanivalója legyen, azonban ez a mondanivaló soha ne nyomja el a kép minőségét, megformáltságát. Bátran állíthatom, hogy ösztönösen törekszik tartalom és forma összhangjára. Képeinek stílusa szurreális, sokszor groteszk, szinte alig hihető, irracionális helyzeteket produkál, ahol a szereplő furcsa, nem evilági fizikai állapotokkal, dimenziókkal találkozik, s amúgy nyugodtan nevezhetők az ilyenfajta értelmezést akár „képes képtelenségnek is”. Petrától tudom, hogy nem csak az ilyen statikusan dinamikus vizuális kifejezőmód a sajátja, de kísérletezik a mozgóképek világával is. Reményeim szerint hamarosan szerencsénk lesz ezen alkotásainak megismeréséhez is.

Az itt levő alkotások a 21. század szellemisége szerint, már kizárólag digitális technikával, számítógépes ráségítéssel, szerkesztéssel készültek, de ez közel nem azt jelenti, hogy Petra azok közé tartozna, akik csak úgy unalom űzéseként, amúgy kritikátlan nyugalommal mobil telefonjaik optikáját használva játszadoznak, s teszik ezt azért, mert a jelenkori technológia lehetővé tette számukra, hogy a rosszul sikerült, életlen, fényszegény, vagy túlexponált képeket néhány gombnyomással örökre kitöröljék.

Itt bizony nagyon is másról van szó.

Petra nagyon átgondoltan használja a jelenkor technikáját, és azt is tudom, hogy a korábbi hagyományos, nyersfilmes fényképezésben is otthon érzi magát, ahol már tényleg nincs, csak egy lehetőség jól megcsinálni a képet. Ez mindenképpen arra enged következtetni, hogy ő, mint alkotó, tiszteletben tartja mint a technikai lehetőségeket, mint pedig a formai részt, s így az élettelen elektronika segítségével életteli alkotásokat produkál.

Vélhetően ez az a művészi alázat, ami sok emberből, sokszor némelyik alkotóból is hiányzik, akik ha el is érték céljaikat, attól még elégedetlenek maradnak. Petra szerencsére más, azt gondolom, ahogyan ő áll hozzá az alkotói munkához, elgondolásait sikerre viszi, s ez a tevékenység számára valódi életcél, és élethivatás lesz. Így legyen.

Néhány sajátos gondolat magukról, az itt látható képekről:

Kezdjük talán azzal, ha valaki egy kiállításra elmegy, azt mindenképpen azzal a szándékkal teszi mert új, addig soha nem látott vizuális élményre vágyik. Ilyen formán az alkotónak alapvető kötelessége, hogy minőségi, elgondolkodtató dolgokkal, ötletekkel, formai gag-ekkel rukkoljon elő. Csak e két szándék metsződésében jöhet létre az az élmény, amely alkotót és befogadót egyaránt megérint és nyomot hagy bennük. Azt gondolom, itt ezen a kiállításon ez most sikeresen létrejött.

Mert miről is mesélnek ezek a fényképek? Rögtön rájöhetünk, hogy nem hagyományos, a szó hétköznapi értelmében vett téma feldolgozással van dolgunk. Nem dokumentáló, hagyományos formavilágban fogant, artistikus hatású alkotások ezek, a portré-enteriőrtájkép trigonban bezárva.

Persze, ott vannak ezek lenyomatai is, mint a képek szerkezetének fontos építőelemei, mivel hasznos kiindulópontot nyújtanak, de az igazi mondanivaló -ezen képek informatív része- a valóság több, szétfeszítő rétegén át érzékelhető csak, és nem közvetlen módon megfejthető üzenetként jelentkeznek

Ez a realitás egy az általunk is megtapasztalható világon is túl van jelen a képeben, ahol mint egy tükörbe nézve, de mégis csak az alkotó szemén át érzékelünk. Paradox módon így válik egyszerre személyessé, s egyidejűleg tárgyilagossá a látvány, s kerül egyensúlyba a kompozíció. Szerintem pontosan ez a lényeg, mivel hogy nem látunk s nem is volnánk képesek mindannyian egyformán látni.

Nehéz dolog, sokszor szinte lehetetlen szavakba önteni, mit is érzünk, gondolunk körülöttünk lévő folyamatosan változási kényszerben lévő világunkról. Ugyan ez a feladat a képek nyelvén elmesélve, sokkal hitelesebb megoldási lehetőségeket kínál fel, mind a szemlélőjének, mind pedig a képek megalkotójának. Petra ezt a feladatot bátran, fiatal korát meghazudtoló professzionalizmussal vállalja, és oldja meg, s meglátásom szerint maradéktalanul sikerre is viszi.

Kemény, sokszor talán kegyetlen, nehezen kimondható gondolatok és igazságok rejtőznek a csipkefinomságúan kimunkált alkotásokban, melyek valójában egy érett, felnőtt módon gondolkodó személyiségről árulkodnak. Nem is fényképek ezek, inkább fényvel írt költemények. Élet, halál, de talán a köztes létezés határait feszegeti bennük az alkotó, hihetetlen őszinteséggel, egyszerre keményen, de mégiscsak kíméletesen. Olyan egyedi látványelvű gondolkodással és artikulációval szembesülünk, amit mindenképpen megbecsülni és tisztelni kell, fiatal alkotóját pedig arra biztatni, hogy ezt az irányt vigye tovább, és folytassa megkezdett munkáját.

Művészként élni, létezni, alkotni, nagyon nehéz feladat, de ugyanakkor kegyelmi állapot is egyben. Végösszegezeként, kedves Petra, azt mondom neked, hogy sorsod eldőlt, valódi művész vagy. Jó úton jársz, arra kérlek soha ne hagyd ezt abba, s ne engedj semmiféle talmi

csillogású eltévelyedésnek. Neked ugyanis nem csak egyszerűen feladatot van, hanem küldetésed is.